

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА**

М.В. Євтушенко

**ПРОГРАМА і РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВознавство**

для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання галузь знань 0201
«Культура»
напряму підготовки 6.020107 «Туризм»

Харків – ХНАМГ – 2009

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання галузь знань 0201 «Культура», напрям підготовки 6.020107 «Туризм» Авт. М.В Євтушенко. – Харків: ХНАМГ, 2010. - 22 с.

Автор: М.В Євтушенко

Рецензент: канд. юрид. наук О.І. Міхно

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол №2 від 26 жовтня 2009р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет і місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів при вивченні дисципліни. . .	10
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни	11
2.3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	13
2.4. План лекційних занять.	13
2.5. Плани практичних занять	15
2.6. Самостійна навчальна робота студента	17
2.7. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів. . .	18
2.8. Рекомендована література.	19
2.8.1. Основна література.	19
2.8.2. Додаткова література.	20

ВСТУП

Зміни, що відбуваються в соціально-економічній сфері останнім часом, безпосередньо стосуються кожного громадянина нашої країни, тому потребують підготовки високкваліфікованих фахівців.

В умовах демократизації українського суспільства особливо важливого значення набувають формування, розвиток і закріплення нового мислення, виховання загальної правової культури, високої професійності при вирішенні різноманітних завдань, вироблення почуття відповідальності, справедливості, поваги до закону. Належне засвоєння основних принципів права, правильне його тлумачення і застосування на практиці – все це становить основу майбутньої професійної діяльності.

Метою дисципліни «Правознавство» є формування цілісної системи знань і навичок з українського правознавства, сформованого на базі сучасних досягнень юридичної науки, надання знань з питань громадянства, загальної теорії суспільства та держави, держави й права, з природної сутності держави й права, їх форм, з питань співвіднесення цивільного суспільства і держави, основних прав і свобод людей й громадян України, безпосередньої та представницької демократії, форм державного і територіального устрою України, системи органів держави, місцевого самоуправління, а також засвоєння правових основ таких галузей законодавства, як цивільне, трудове, шлюбно-сімейне законодавство та інших галузевих юридичних наук.

Мета вивчення дисципліни «Правознавство» - забезпечити підготовку студентів до різних форм аудиторних занять і самостійної роботи з вивчення програми навчального курсу. З метою конкретизації конкретних положень передбачається вирішення практичних завдань з окремих тем на практичних заняттях для закріплення одержаних знань.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять, вирішують практичні завдання з основних понять правознавства, оцінки законодавчих альтернатив, обґрунтуванню різних стратегій підприємства. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу курсу є самостійна робота студентів зі спеціальною літературою, нормативними актами з питань законодавчого регулювання економіки.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Правознавство» розроблена для студентів напряму підготовки бакалавра для студентів 1 курсу денної та заочної форми навчання галузь знань 0201 «Культура», напряму підготовки 6.020107 – «Туризм».

1.1. Мета, предмет і місце дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Правознавство»: формування основоположних знань з теорії держави і права, основ цивільного, трудового, сімейного, вмінь орієнтуватися в чинному законодавстві, застосовувати теоретичні знання у практичному житті; навичок роботи з нормативно-правовими актами, правильно застосувати правові норми у виробничо-службовій діяльності (згідно ОПП ГСВО МОНУ).

Предметом вивчення дисципліни є право як регулятор суспільних відносин у різних сферах суспільного життя.

В структурно-логічній схемі підготовки бакалавра є вихідною і передуює вивченню дисциплін професійного блоку.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця наведено в табл. 1.

Таблиця 1 - Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Вихідна	Правове регулювання туристської діяльності

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1

ПРАВОЗНАВСТВО

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Основи Конституційного права України

1. Поняття держави та права, їх ознаки
2. Правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади та органів виконавчої влади різних рівнів (правовий статус і повноваження Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування)

ЗМ 1.2. Основи цивільного права України

1. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права, відносини, що регулюються цивільним правом
2. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність суб'єктів

3. Право власності та його Конституційний захист. Форми та види власності
4. Поняття цивільної угоди та цивільного договору
5. Договір купівлі-продажу, майнового найму (оренди), позики
6. Шлюбно-сімейне законодавство

ЗМ 1.3. Основи трудового права України

1. Поняття, сторони та зміст трудового договору, порядок його укладання
2. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу
3. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх

Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи (за робочими навчальними планами денної та заочної форм навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестр	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6.020107 ТУР (денна)		2	48	16	32	-	42	-	-	-		2
6.020107 ТУР (заоч.)		1	12	4	8	-	78		-	-	-	1

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Освітньо-кваліфікаційні вимоги до вивчення дисципліни «Правознавство» наведені в табл. 2.

Таблиця 2 - освітньо-кваліфікаційні вимоги до вивчення дисципліни

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)
<p>1.Вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності та уміння, що її відображає</p> <p>2. Враховувати права, свободи та обов'язки людини та громадянина, що закріплені в Конституції України;</p> <p>3. Враховувати правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади різних рівнів, що закріплені в Конституції України:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правовий статус і повноваження Верховної ради України; - Президент України, його повноваження; - Кабінет Міністрів України, його повноваження; - органи виконавчої влади різних рівнів, їх повноваження. <p>4. Враховувати правовий статус і повноваження місцевих органів самоврядування, з якими виникають юридичні стосунки;</p> <p>5. Використовувати нормативно-правові акти та документи галузі та конкретного підприємства, проводити їх аналіз щодо відповідності положенням цивільного права;</p> <p>6. Використовувати положення цивільного права при регулюванні і здійсненні трудових відносин на виробництві;</p> <p>7. Використовувати положення цивільного права при регулюванні майнових стосунків;</p> <p>8. Використовувати положення цивільного права при регулюванні сімейних стосунків;</p> <p>9. Використовувати положення законодавства з інтелектуальної власності;</p> <p>10. Використовувати положення міжнародних конвенцій, до яких приєдналася Україна;</p> <p>11. Використовувати основні положення кримінального права;</p> <p>12. Використовувати критерії класифікації. Типологію держави, визначити тип конкретної держави, форми державно-територіального устрою та форму правління;</p>	<p>При здійсненні виробничої або соціальної діяльності</p>

1.4. Рекомендована основна навчальна література з дисципліни

1. Рогожин Й.А. Історія держави і права України: Підручник. - Х.: Основа, 1996.
2. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України: Підручник - К.: Либідь, 1997.
3. Кубах А.І. Конспект лекцій з дисципліни "Правознавство".- Х.: ХНАМГ, 2006.
4. Ківалов С. Основи правознавства України : Підручник. - Х.: Одісей, 2002.
5. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України.- К.: Либідь, 1997.
6. Кульчицький В.С. Історія держави і права України.- Львів: Світ, 1996.

7. Лашенко Р.М. Лекції по історії українського права.- К.: Україна, 1998.
8. Основи держави і права / Колодій А.М.- К.: Либідь, 1997.
9. Основи конституційного права України/ Копейчиков В.В.- К.: Юрінком, 1997.
10. Пахомов И. Основы государства и права Украины . - Х.: ООО"Одисей", 2001.
11. Поникаров В.Д., Ялдин И.В. Правоведение.- Х.: Издат.дом "ИНЖЕК", 2003.
12. Понікаров В.Д. Правознавство .- Х.: ВД "ИНЖЕК", 2004.
13. Копейчиков В. К. Правоведение: Підручник.: Юрінком Інтер, 2002.
14. Копейчиков В.В. Правознавство .- К.: Юрінком, 2003.
15. Кравчук М. Правознавство.- Тернопіль: Карт-бланш, 2003.
16. Настюк М. Правознавство . Львів: Світ, 1995.
17. Правознавство/ Пилипенко П.: Навч. пос.- Львів: Новий світ-2000, 2006.
18. Настюк М. Основы правоведения Украины: Уч. Пос. Х.:Одиссей , 2004.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни «Правознавство»

Мета вивчення дисципліни «Правознавство»: формування основоположних знань з теорії держави та права; основ цивільного, трудового, сімейного права; вмінь орієнтуватися в чинному законодавстві, застосовувати теоретичні знання у практичному житті; навичок роботи з нормативно-правовими актами, правильно застосувати правові норми у виробничо-службовій діяльності (згідно ОПП ГСВО МОНУ).

Завдання вивчення: науково обґрунтувати проблеми становлення правової системи України, принципи взаємодії органів місцевого самоврядування, формування вмінь та навичок користування нормативними документами на конкретному підприємстві, проводити їх аналіз щодо відповідності положенням цивільного права (згідно ОПП ГСВО МОНУ).

Предметом вивчення дисципліни є право як регулятор суспільних відносин у різних сферах суспільного життя.

Аннотация программы учебной дисциплины «Правоведение»

Цель изучения дисциплины «Правоведение»: формирование основоположных знаний по теории государства и права, основ гражданского, трудового семейного права; умение ориентироваться в действующем законодательстве, применять теоретические знания в практической жизни, навыков работы с нормативно-правовыми актами, правильно применять правовые нормы в производственно-служебной деятельности (в соответствии с ОПП ОСВО МО и Н).

Задача изучения дисциплины: научно обосновать проблемы становления правовой системы Украины, принципы взаимодействия органов местного самоуправления, формирование умений и навыков пользоваться нормативными документами на конкретном предприятии, проводит их анализ

соответствия положениям гражданского права (в соответствии с ОПП ОСВО МО и Н).

Предметом изучения дисциплины: право как регулятор общественных отношений в различных сферах общественной жизни.

Annotation of the program of educational discipline "Jurisprudence"

Purpose of study of discipline "Jurisprudence": forming of basic knowledges on the theory of the state and law, bases of civil, family, labour law; ability to be oriented in a current legislation, apply theoretical knowledges in practical life, skills of work with normative acts, it is correct to apply legal norms in production activity.

Task of study of discipline: scientifically to ground the problems of becoming of the legal system of Ukraine, principles of co-operation of organs of local self-government, forming of studies and skills to use normative documents.

Article of study of discipline: right as a regulator of public relations is in the different spheres of public life.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура робочої програми навчальної дисципліни «Правознавство» наведена в табл. 3.

Таблиця 3 – Структура навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни підготовки магістра	Напря́м, спеці́альність, осві́тньо-квалі́фікаційний ріве́нь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних до ECTS – 2,5 У тому числі: модулів – 1; змістових модулів – 3; самостійна робота –42(денне навчання)/78 годин (заочне навчання)	Напря́м підготовки 6.020107 «Туризм» Галузь знань 0201 «Культура» Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Нормативна Рік підготовки 1; Семестр: 2.
Кількість годин усього 90 години; за змістовими модулями Зм. 1.1. 30 годин; Зм. 1.2. 30 годин; З.м. 1.3. 30 годин.		Лекції: кількість годин – 16 (денне навчання); 4 (заочне навчання) Практичні заняття 32 (денне навчання); 8 (заочне навчання) Самостійна робота кількість годин –42 денне навчання) /78 (заочне навчання)
Кількість тижнів викладання дисципліни: 18; Кількість годин на тиждень 3		Вид контролю - залік

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних занять. Особливе значення в процесі вивчення курсу і закріплення знань відіграє самостійна робота студентів у вивченні нормативних документів, Конвенцій, основної та додаткової літератури. Зазначені види занять розроблені у відповідності до положень Болонської декларації.

2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів при вивченні дисципліни

Дана дисципліна передуює вивченню дисциплін професійного блоку.

В результаті вивчення дисципліни студенту необхідно:

Знати:

- існуючі нормативні документи;
- як правильно використовувати нормативні документи;
- юридичне забезпечення професійної діяльності;
- законодавче регулювання діяльності підприємства.

Вміти:

- правильно використовувати нормативні документи;
- використовувати нормативно-правові акти та документи галузі та конкретного підприємства, проводити їх аналіз;
- використовувати положення законодавства з інтелектуальної власності;
- використовувати положення міжнародних конвенцій, до яких приєдналася Україна.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни «Правознавство» студент має ознайомитись з програмою дисципліни, її структурою, змістом і обсягом кожного змістового модуля, формами і методами навчання, з усіма видами і методами контролю, знань, методикою їх оцінювання.

Тематичний план дисципліни «Правознавство» складається із трьох змістових модулів, які логічно пов'язані між собою.

Навчальний процес здійснюється в такій формі: лекцій, самостійної роботи студента, контрольних заходів.

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни «Правознавство» наведена в табл. 4.1, 4.2

Таблиця 4.1 - Структура залікового кредиту навчальної дисципліни
Правознавство (денна форма навчання)

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4
Модуль 1. Правознавство			
ЗМ 1.1. Основи Конституційного права України			
Тема 1. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина, що закріплені Конституцією України	0,5	1,0	5
Тема 2. Конституція України основний закон держави. Правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади та органів виконавчої влади різних рівнів (правовий статус і повноваження Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування)	0,5	1,0	5
З.М. 1.2. Основи цивільного права України			
Тема 1. Відносини, які регулюються цивільним правом. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права, відносини, що регулюються цивільним правом	2	3	5
Тема 2. Поняття і загальна характеристика цивільної правоздатності та цивільної дієздатності суб'єктів	2	3	5

Продовження табл.4.1

1	2	3	4
Тема 3. Право власності та його конституційний захист. Форми та види власності	2	3	5
Тема 4. Поняття цивільної угоди та цивільного договору	1	3	5
Тема 5. Договір купівлі-продажу, майнового найму (оренди), позики	1	3	5
Тема 6. Шлюбно-сімейне законодавство	1	3	5
ЗМ 1.3. Основи трудового права України			
Тема 1. Поняття, сторони та зміст трудового договору, порядок його укладання	2	4	1
Тема 2. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу	2	4	-
Тема 3. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх	2	4	1
Усього годин	16	32	42

Таблиця 4.2 - Структура залікового кредиту навчальної дисципліни
Правознавство (заочна форма навчання)

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4
Модуль 1. Правознавство			
ЗМ 1.1. Основи Конституційного права України			
Тема 1. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина, що закріплені Конституцією України	0,5	0,5	5
Тема 2. Конституція України основний закон держави. Правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади та органів виконавчої влади різних рівнів (правовий статус і повноваження Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування)	0,5	0,5	5
ЗМ. 1.2. Основи цивільного права України			
Тема 1. Відносини, які регулюються цивільним правом. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права, відносини, що регулюються цивільним правом	0,25	0,5	10
Тема 2. Поняття і загальна характеристика цивільної правоздатності та цивільної дієздатності суб'єктів	0,25	0,5	10

Продовження табл.4.2

1	2	3	4
Тема 3. Право власності та його конституційний захист. Форми та види власності	0,25	1,0	5
Тема 4. Поняття цивільної угоди та цивільного договору	0,25	1,0	5
Тема 5. Договір купівлі-продажу, майнового найму (оренди), позики	-	0,5	5
Тема 6. Шлюбно-сімейне законодавство	-	0,5	5
ЗМ. 1.3. Основи трудового права України			
Тема 1. Поняття, сторони та зміст трудового договору, порядок його укладання	1,0	1,0	10
Тема 2. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу	1,0	1,0	10
Тема 3. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх	-	1,0	8
Усього годин	4	8	78

2.3. Зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями

Модуль 1. Правознавство

ЗМ 1.1. Основи Конституційного права України. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина, що закріплені Конституцією України. Правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади та органів виконавчої влади різних рівнів (правовий статус і повноваження Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування).

ЗМ 1.2. Основи цивільного права України. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права, відносини, що регулюються цивільним правом Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність суб'єктів. Право власності та його Конституційний захист. Форми та види власності. Поняття цивільної угоди та цивільного договору. Договір купівлі-продажу, майнового найму (оренди), позики . Шлюбно-сімейне законодавство.

ЗМ 1.3. Основи трудового права України. Поняття, сторони та зміст трудового договору, порядок його укладання. Порядок припинення трудового договору .з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх.

2.4. План лекцій

План проведення лекційних занять з навчальної дисципліни «Правознавство» наведено в табл.5.

**Таблиця 5 - План проведення лекційних занять
(денна та заочна форми навчання)**

Назва теми	Перелік питань	Кількість годин	література
1	2	3	4
<i>Змістовий Модуль 1.1. Основи Конституційного права України</i>			
Тема 1. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина, що закріплені Конституцією України	Основні права, свободи та обов'язки громадян, гарантії їх захисту	0,5/0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,5-9]
Тема 2. Правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади та органів виконавчої влади різних рівнів (правовий статус і повноваження Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування)	Центральні та місцеві органи державної влади, та їх повноваження відповідно до Конституції України. Повноваження різних гілок влади.	0,5/0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,5-9]
<i>3.М. 1.2. Основи цивільного права України</i>			
Тема 1. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права	Поняття фізичної особи. Юридична особа як суб'єкт цивільного права. Ознаки юридичної особи.	2,0/0,25	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 2. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність суб'єктів	Правоздатність та дієздатність фізичних осіб: умови їх виникнення та припинення. Умови обмеження дієздатності громадян. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб	2,0/0,25	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 3. Право власності та його Конституційний захист. Форми та види власності	Поняття та зміст права власності. Умови виникнення, реєстрації та припинення права власності. Форми та види власності	2,0/0,25	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 4. Поняття цивільної угоди та цивільного договору	Поняття цивільної угоди та цивільного договору. Усні, письмові та нотаріальні угоди.	1,0/0,25	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 5. Договір купівлі-продажу, майнового найму (оренди), позики	Порядок укладання договорів купівлі-продажу, майнового найму (оренди), позики	1,0/-	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]

1	2	3	4
Тема 6.Шлюбно-сімейне законодавство	Сімейне право: поняття ы предмет правового регулювання. Сім'я за сімейним законодавством. Шлюб за сімейним законодавством. Права і обов'язки подружжя.	1,0/-	Основна [1-18] Додаткова [1,2]
ЗМ1.3.Основи трудового права України			
Тема 1. Поняття, сторони та зміст трудового договору, порядок його укладання	Сторони трудового договору: фізичні, юридичні особи, приватні підприємці	2,0/0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12,19, 20,21,21]
Тема 2. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу	Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу. Порядок оформлення документів (написання заяви, видача наказу по підприємству)	2,0/0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 3. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх	Робочий час та його види, порядок встановлення та зміни робочого часу. Час відпочинку	2,0/1,0	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]

2.5. План практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на формування системи практичних знань з проблем становлення, розвитку і сучасного правової науки на Україні.

В процесі проведення практичного заняття студенти розглядають як теоретичні питання, так і вирішують ситуативні задачі різного рівня складності, виробничі ситуації.

План проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Правознавство» наведено в табл.6.

**Таблиця 6 - План проведення практичних занять
(денна та заочна форми навчання)**

Назва теми	Перелік питань	Кількість годин	Література
1	2	3	4
<i>Змістовий Модуль 1.1. Основи теорії держави і права, Конституційного права України</i>			
Тема 1. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина, що закріплені Конституцією України	Основні права, свободи та обов'язки громадян, гарантії їх захисту	1,0/ 0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,5-9]
Тема 2. Правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади та органів виконавчої влади різних рівнів (правовий статус і повноваження Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування)	Центральні та місцеві органи державної влади, та їх повноваження відповідно до конституції України. Повноваження різних гілок влади: законодавчої та виконавчої влади	1,0/ 0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,5-9]
<i>Змістовий модуль 1.2. Основи цивільного права України</i>			
Тема 1. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права	Поняття фізичної особи. Юридична особа як суб'єкт цивільного права. Ознаки юридичної особи. Розгляд практичних задач.	3,0/ 1,0	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 2. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність суб'єктів	Правоздатність та дієздатність фізичних осіб: умови їх виникнення та припинення. Умови обмеження дієздатності громадян. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб. Розгляд практичних задач.	3,0/ 1,0	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 3. Право власності та його Конституційний захист. Форми та види власності	Поняття та зміст права власності. Умови виникнення, реєстрації та припинення права власності. Форми та види власності. Розгляд практичних задач.	3,0/ 1,0	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 4. Поняття цивільної угоди та цивільного договору	Поняття цивільної угоди та цивільного договору. Усні, письмові та нотаріальні угоди.	3,0/ 1,0	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 5. Договір купівлі-продажу, майнового найму (оренди), позики	Порядок укладання договорів купівлі-продажу, майнового найму (оренди), позики. Розгляд практичних задач.	3,0/ 0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]

1	2	3	4
Тема 6. Шлюбно - сімейне законодавство	Сімейне право: поняття та предмет правового регулювання. Сім'я за сімейним законодавством. Шлюб за сімейним законодавством. Права і обов'язки подружжя	3,0/ 0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,2]
ЗМ1.3. Основи трудового права України			
Тема 1. Поняття, сторони та зміст трудового договору, порядок його укладання	Сторони трудового договору: фізичні, юридичні особи, приватні підприємці. Розгляд практичних задач.	4,0/ 0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12,]
Тема 2. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу	Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника, власника або уповноваженого ним органу. Порядок оформлення документів (написання заяви, видання наказу по підприємству). Розгляд практичних задач.	4,0/ 1,0	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 3. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх	Робочий час та його види, порядок встановлення та зміни робочого часу. Час відпочинку. Розгляд практичних задач.	4,0/ 0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]

2.6. Самостійна робота студентів

Самостійна робота розрахована на доповнення тих знань, які були отримані на лекції, роботу зі спеціальною літературою, орієнтування студентів на детальне вивчення тих положень національного законодавства України, які вони будуть використовувати у практичній діяльності.

До форм самостійної навчальної роботи студентів занять з дисципліни «Правознавство» можна віднести:

1. Підготовка до практичних занять;
2. Підготовка до проміжного й підсумкового контролю знань;
3. Перевірка кожного студента якості індивідуальних знань за запитаннями для самостійної роботи.

Форми самостійної роботи студентів наведених в табл. 7.

Таблиця 7 – Самостійна робота студентів
(денна та заочна форми навчання)

Форми самостійної роботи (за змістовними модулями)	Години	Форма звіту
1	2	3
ЗМ 1.1. Основи теорії держави і права, Конституційного права України	12/18	
1. Огляд основної та додаткової літератури	2/5	Конспект
2. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2/5	Відповіді у зошиті
3. Підготовка реферату	2/5	Текст і презентація реферату

1	2	3
4. Підготовка до поточного тестування	2/2	Відповіді у зошиті
5 Самостійний розгляд питань теми: «Громадянство України, Закон України «Про звернення громадян»	4/1	Конспект
ЗМ. 1.2. Основи цивільного права України	15/30	
1. Огляд основної та додаткової літератури	3/6	Конспект
2. Підготовка реферату	3/6	Текст і презентація реферату
3. Самостійний розгляд питань тем	3/6	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	3/6	Відповіді у зошиті
5. Підготовка до поточного тестування	3/6	Відповіді у зошиті
ЗМ. 1.3. Основи трудового права України	15/30	
1. Огляд основної та додаткової літератури	3/6	Конспект
2. Самостійний розгляд питань теми	3/6	Конспект
3. Підготовка реферату	3/6	Текст і презентація реферату
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	3/6	Відповіді у зошиті
5. Підготовка до поточного тестування	3/6	Відповіді у зошиті для практичних завдань
РАЗОМ	42/78	

2.7. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає виставлення балів за всіма формами проведення занять.

Перевірка й оцінювання знань студентів може проводитись у наступних формах:

1. складання проміжного контролю знань за змістовими модулями (тестування);
2. складання заліку.

Структура засобів контролю з дисципліни наведена в табл. 8.

Таблиця 8 – Структура засобів контролю з навчальної дисципліни
денна форма навчання

Види і засоби контролю (тестування, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Змістовий Модуль 1.1. Тестування	20
Змістовий Модуль 1.2. Тестування	20
Змістовий Модуль 1.3. Тестування	20
Підсумковий контроль з Модулем 1	
Письмовий залік	40
Усього за Модулем 1	100

Поточне оцінювання знань студентів може здійснюватися під час лекційних або практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовки студента до складання заліку. Об'єктами поточного контролю виступають: проміжний контроль знань за змістовими модулями, залік.

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення ступню знань студентів лекційного змістового модуля і проводиться у вигляді тестування. У відповідності до програми навчальної дисципліни тестування проводиться на останній лекції з кожного змістового модуля. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовують наступні критерії оцінювання (табл.8).

Заочна форма навчання

Види і засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Захист контрольної роботи	20
Змістовий Модуль 1.1. Тестування	10
Змістовий Модуль 1.2. Тестування	10
Індивідуальні завдання	5
Змістовий Модуль 1.3. Тестування	10
Індивідуальні завдання	5
Підсумковий контроль з Модулем 1	
Письмовий залік	40
Усього за Модулем 1	100%

2. 8. Рекомендована література

2.8.1. Основна література

1. Рогожин Й.А. Історія держави і права України: Підручник. - Х.: Основа, 1996.
2. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України: Підручник - К.: Либідь, 1997.
3. Кубах А.І. Конспект лекцій з дисципліни "Правознавство".- Х.: ХНАМГ, 2006.
4. Ківалов С. Основи правознавства України : Підручник. - Х.: Одісей, 2002.
5. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України.- К.: Либідь, 1997.
6. Кульчицький В. С. Історія держави і права України.- Львів: Світ, 1996.
7. Лашенко Р.М. Лекції по історії українського права.- К.: Україна, 1998.
8. Основи держави і права / Колодій А.М.- К.: Либідь, 1997.
9. Основи конституційного права України/ Копейчиков В.В.- К.: Юрінком, 1997.
10. Пахомов И. Основы государства и права Украины . - Х.: ООО"Одисей", 2001.
11. Поникаров В.Д., Ялдин И.В. Правоведение.- Х.: Издат.дом "ИНЖЕК", 2003.
12. Понікаров В.Д. Правознавство .- Х.: ВД "ІНЖЕК", 2004.
13. Копейчиков В. К. Правоведение: Підручник.: Юрінком Інтер, 2002.

14. Копейчиков В.В. Правознавство .- К.: Юринком, 2003.
15. Кравчук М. Правознавство.- Тернопіль: Карт-бланш, 2003.
16. Настюк М. Правознавство . Львів: Світ, 1995.
17. Правознавство/ Пилипенко П.: Навч. пос.- Львів: Новий світ-2000, 2006.
18. Настюк М. Основы правоведения Украины: Уч. Пос. Х.:Одиссей , 2004.

2.8.2. Додаткова література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України України. - 1996.-№30.-Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України// Відомості Верховної Ради України. - 2003.- №№40-44, Ст. 356.
3. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2003.-№ 18, 19-20, 21-22.-С. 144.
4. Кодекс законів про працю// Відомості Верховної Ради України. - 1971.- № 50.-Ст. 375.
5. Закон України «Про громадянство України»// Відомості Верховної Ради України. - 2001.-№ 13.-Ст. 65.
6. Закон України « Про вибори Президента України»//Відомості Верховної Ради України. - 1999.-№ 14.-Ст. 81.
7. Закон України «Про правовий статус іноземців» від 4 лютого 1994 р.// Відомості Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради.-1994.-N 23.- Ст.161.
8. Закон України «Про вибори народних депутатів» від 25.03.2004 р. //Відомості Верховної Ради України.-2004.-N 27-28.-Ст.366.
9. Закон України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» від 06.04.2004р.// Відомості Верховної Ради України.- 2004.- N 30-31.-Ст.382.
10. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15.05.2003р// Відомості Верховної Ради України.-2003.- N 31-32.- Ст.263.
11. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності від 01.06.2000 р. //Відомості Верховної Ради України.-2000.-N 36.- Ст.299.
12. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999р. //Відомості Верховної Ради України.-1999.-N 45.- Ст.397.
13. Закон України «Про зайнятість населення» від 01.03.1991 р.// Відомості Верховної Ради України.-1991.-N 14.-Ст.170
14. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 р.// Відомості Верховної Ради України.-1997.-N 2.-Ст. 4.

15. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р.// Відомості Верховної Ради України.- 1995.- N 17.-Ст.121.
16. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р.// Відомості Верховної Ради України.-1992.- N 49.- Ст.668.
17. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 03.03.1998 р. //Відомості Верховної Ради України.-1998.-N 34.-Ст.227.
18. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003р.// Відомості Верховної Ради України.-2003.-N 49-51.-Ст.376.
19. Закон України «Про колективні договори та угоди» від 01.07.1993р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993.- № 36.- Ст. 361.
- 20.Закон України «Про організації роботодавців» від 24 травня 2001року //Відомості Верховної Ради України.-2001.-№32.-Ст.171.
21. Про трудові книжки працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 квітня 1993р. №301 Законодавство України про працю :Збірник нормативно-правових актів. – Х.:Одисей, 2004.- 848с.

Навчальне видання

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання галузь знань 0201 «Культура», напрям підготовки 6.020107 «Туризм»

Укладач: ст. викл. Марина Вікторівна Євтушенко

План 2009, поз 575 Р

Підп. до друку 16.12.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн-друк.арк. 1,2	Обл. – вид. арк. 1,5
Зам. № 5722	Тираж 10 прим.	

61002, м. Харків, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, м. Харків, вул. Революції, 12